

Bosna na slikama

Tekst iz "Preporoda"

Ova izložba je svojevrsni omaž sliènoj izložbi na poèetku umjetnièke karijere Ahmeta Muminoviæa: naime, taèno prije èetrdeset godina (1968) Ahmet Muminoviæ je u brojnim domovina kulture u Sarajevu i Travniku, te na kraju u prostorijama tadašnjeg Starješinstva Islamske zajednice, u prizemlju iste zgrade u kojoj se danas nalazi i naša redakcija, izložio pedesetak slika ulja na platnu...

Bosna na slikama

U okviru Međunarodnog sajma knjige koji se od 23. do 28. maja ove godine održava u Sarajevu, u Skenderiji, otvorena je i svojevrsna izložba umjetnièkih radova Ahmeta Muminoviæa pod naslovom "Slike sjeæanja na sretne dane". Ova izložba je svojevrsni omaž sliènoj izložbi na poèetku umjetnièke karijere Ahmeta Muminoviæa: naime, taèno prije èetrdeset godina (1968) Ahmet Muminoviæ je u brojnim domovina kulture u Sarajevu i Travniku, te na kraju u prostorijama tadašnjeg Starješinstva Islamske zajednice, u prizemlju iste zgrade u kojoj se danas nalazi i naša redakcija, izložio pedesetak slika ulja na platnu na kojima je "oživio" zaboravljene ili zapostavljene muslimanske obièaje i islamske spomenike o kojima se niti je moglo a niti smjelo pisati (i crtati odnosno slikati) u tadašnjem komunistièkom sistemu. Èinjenica da su slike bile javno izložene ne demantira navedenu konstataciju, veæ samo potvrđuje pravilo da su, zahvaljujuæi nekim privatnim inicijativama, slike mogle izvjesni period stajati na tamo nekim poţutjelim zidovima domova kulture, gdje ne zalaze politièki uglednici niti oficijelni javni radnici i drţavni kritièari, ali da ne budu ni na koji naèin javno valorizirane ili ne daj Boţe otkupljene za neku ustanovu kao eventualna stimulacija mladim umjetnicima. Na kraju, zahvaljujuæi Mustafi Mehiaæu i Husein ef. Ðozi, nakon promocije u Islamskoj zajednici, sve slike je otkupila Islamska zajednica, ali i - po našem obièaju - izgubljene i nestale, tako da se pouzdano ne zna da li u nekoj privatnoj kolekciji postoji i jedan eksponat sa ovih izložbi iz 1968. godine.

Usud je htio da je mladom slikaru Ahmetu Muminoviæu ta promocija bila ne samo ulazak na mala vrata u svijet umjetnosti, naroèito stripa, veæ i svojevrsna preporuka i šansa za rad u jednom drugom mediju - u novinama, i to upravo ovim koje èitate. Naime, u septembru 1970. godine izašao je prvi broj Preporoda, a njegov prvi tehnièki i likovni urednik bio je Ahmet Muminoviæ. Sudbina je htjela da i autor ove bilješke, kao novinar, bude angaţiran na tom projektu, pa se tako moţe reæi da smo nas dvojica (tada) mladih ljudi, zajedno sa Husein ef. Ðozom bili ne samo neposredni pokretaèi veæ praktièno i jedini realizatori cjelokupnog posla zahtjevnog izdavanja lista koji æe uskoro obiljeţiti èetiri decenije postojanja. I da se ne shvatimo pogrešno: bilo je još dosta ljudi oko ovog projekta, ali to je bila neka vrsta publike: aplauza nije nedostajalo, ali kad se trebalo "ukazati" pred licem javnosti i posebno stati iza pokretanja jednog vjerskog lista, onda su moja malenkost i Ahmet Muminoviæ (o Husein ef. da i ne govorimo) iako sa malo iskustva, sa istinskom ljubavlju i osjeæajem da radimo nešto veliko i uzvišeno, pristupili tome poslu dajuæi se bez ostatka, kako smo najbolje znali i umjeli.

Danas je, naravno, društvena situacija sasvim drugaèija, pa slike starih dţamija, tekija, abdesta, namaza, medresa i sl. ne izazivaju neku posebnu paţnju, ali, sasvim sigurno, dobijaju neke drugaèije konotacije, posebno nakon vandalskog rušenja i uništenja stotine njih na podruèju RS. Ove slike tako postaju ne samo neka vrsta likovnih dokumenata i zalog produţenja našeg pamæenja, veæ i svojevrsno parèe domovine onima koji su bili primorani da, spašavajuæi goli ţivot, ostave zavièaj i sve najljepše i najdraţe u njemu i otisnu se u bijeli svijet. Ovo tim prije što se autor trudio da slike vjerskih (ali i drugih) objekata imaju stvarni dokumentaristièki karakter, sa njihovim prvobitnim izgledom i svim vaţnim detaljima koji su tokom povijesti ili nestali ili, našim nehatom, zamijenjeni novim i modernijim. "Aladţa dţamija u Foèi", "Medresa u Travniku", Dţamija Ferhadija u Banjoj Luci", "Tabaèki mesdţid", "Turbe kod Travnika", "Šerijatska sudaèka škola u sarajevu", "Dţindina dţamija u Donjoj Tuzli" i dr. nazivi su nekih od eksponata, zajedno sa brojnim kulturološkim spomenicima poput mostova, hanova, musafirhana, starih utvrda i nekih drugih dijelova naših gradova, što sve daje jedinstvenu moguænost stvarnog vraæanja i doţivljavanja onoga što je umnogome prekriveno prahom prošlosti.

Slike prije èetrdeset godina su rađene uljem na platnu a ove kombinovanom tehnikom - tuš tempera, akvarel. I one, kao i brojni drugi radovi Ahmeta Muminoviæa, svjedoèanstvo su povratka neke vrste poetskog realizma, povratka i naglašenog prisustva linije, crteţa, minucioznog poznavanja pokreta, smisla kako za detalj tako i za cjelinu, rađene pod oèitim utjecajem stripa i drugih ilustracija koje autor godinama ispisuje (odnosno crta) za brojne listove i èasopise (kako kod nas tako i u svijetu), u kojima se pokazuje ne samo virtuoznost crteţa, veæ i umijeæe klasiènih majstora koji su se pokatkad takmièili u što vjernijem prikazu onoga što vide i osjeæaju u prirodi i ţivotu.

Iz bogate autorove biografije za ovu priliku æemo istaæi Ahmetov angaţman u najtiraţnijem turskom listu "Sabah", gdje u toku agresije na BiH objavljuje dnevni strip "Sarajevo gori", a zatim u takođe tiraţnom listu "Zaman" radi dnevnu rubriku "Crteţom i rijeðu po Bosni i Hercegovini. Na inicijativu glavnih ljudi "Zamana", Ahmet pravi svoju izložbu slika sa temama o stradanju Bosne i Hercegovine, a nju, u septembru 1995. godine, u najznaèajnijoj istanbulskoj koncertnoj dvorani "Dţemal Rešid Rej" otvara tadašnji gradonaèelnik Istambula i sadašnji premijer Taip Erdogan. Sav prihod od prodanih slika (a sve su naprosto razgrabljene) išao je u fond za pomoæ BiH.

I na kraju, još jedan podatak: Ahmetov sin Safer, koji je imao svega tri godine kada mu je babo bio tehnièki urednik Preporoda, došao je na "njegovu" mjesto 1997. godine i veæ jedanaestu godinu uspješno vodi tehnièku stranu lista. A to je, reklo bi se, najbolji nastavak kontinuiteta koji je zapoèeo Ahmet davne 1970. godine. Ova izložba, pored ostalog, govori i o tome.

Èestitajuæi Ahmetu na èetrdesetogodišnjem istrajavanju u ovom nikada dovoljno društveno valoriziranom

poslu (kao i njegovoj supruzi Zekiri, koja ga u umjetničkom izrazu dosljedno prati), za naše čitatelje donosimo nekoliko ilustracija-eksponata ove rarietne likovne manifestacije.

A. Kadribegović